

Крокі да самастойнасці

НАВОШТА Я ТУДЫ ПАЕХАЛА?

Як дзве студэнткі спалучалі ў замежжы адпачынак, працу і самаадукацыю

Не баючыся перамен і рызыкі, моладзь пераадольвае «сілу цяжару» ўласнай зоны камфорту і адпраўляецца пазнаваць не толькі свет, але і свае магчымасці. Выхаваць самастойнасць, фінансавую незалежнасць ад бацькоў, удасканаліць валоданне замежнай мовы, навучыцца прымаць адказныя рашэнні і яшчэ мноства прычын могуць пералічыць тыя беларускія студэнты, якія падчас летніх канікул паехалі працаваць за мяжу. Дзве студэнткі беларускіх ВНУ падзяліліся сваім досведам пра тое, як можна атрымаць мільён незабыўных уражанняў.

Гісторыя першая. ГЕАЛАКАЦЫЯ — ГЕРМАНИЯ

Ірына КЛЕПІКАВА, студэнтка Беларускага дзяржаўнага эканамічнага ўніверсітэта, свой першы крок да самастойнасці зрабіла ў 19 гадоў. Пазалетась дзяўчына адважылася ўладкавацца на працу ў нямецкім Мюнхене. І гэтая спроба аказалася сапраўды ўдалай і незабыўнай.

— Ехаць у Германію я збіралася не адна, а са сваім добрым сябрам. Нам абам вельмі падбалася нямецкая мова, вучыць якую мы пачалі толькі ва ўніверсітэце. Спачатку была прапанова паехаць туды на летнія курсы, каб удасканаліць валоданне замежнай мовай. Аднак пасля нашы інтарэсы разышліся, падрыхтоўка «згасла», але ідэя паехаць у Германію засталася.

Адчуваючы моцную прагу самастойнасці, Ірына вырашыла знайсці сабе заняткаў на лета таксама самастойна. Праз інтэрнэт яна пазнаёмілася з дзяўчынай, якая ўжо неаднойчы дапамагала ўладкоўвацца

было восем гадзін у суткі стаяць і выконваць манатонную работу. Аднак да ўсяго хутка і лёгка прывыкаеш, калі побач ветлівыя супрацоўнікі. І слухнай парадай падзяляцца, і цікавую гісторыю распавядаць, і падчас кава-паўзы смачным печывам пачастуюць.

Два летнія месяцы мы здымалі кватэру, у якой жыў беларускі студэнт, што вучыцца ў адным з універсітэтаў Мюнхена. Ён паехаў дадому на канікулы, а мы часова занялі яго месца.

— Напачатку было складана. Першыя два тыдні я нагадвала сабаку: вочы разумныя, усё разумею, а сказаць нічога не магу. Тым больш што жывая гутарка носьбітаў мовы, якую дагэтуль я вучыла ўсяго 8 месяцаў, зусім не падобная на тую, якую мы чуем у школе ці ўніверсітэце.

Што доўгае растанне з сям'ёй і радзімай выхавала ў характары будучага эканаміста?

Я пашырыла межы ўласнага светапогляду, пакаштавала на смак навізаныя раней стэрэатыпы і зразумела, што сувязь паміж імі і сапраўднай рэчаіснасцю толькі ўмоўная.

беларускім студэнтам за мяжой. Тая (вядома, за пэўную грашовую ўзнагароду) аформіла ўсе належныя дакументы, знайшла жылло — словам, цалкам забяспечыла камфортнае і, што важна, законнае працаўладкаванне Ірыны ў Мюнхене.

— Бацькі, зразумела, вельмі хваліліся, але не ўспрымалі маё рашэнне ўсур'ёз. Напэўна, толькі калі надышоў час ляцець у Германію, яны ўсвядомілі, што я не жартавала. Я ж хацела правесці сваю вытрымку: на што здольная, калі за плячыма няма надзейнага бацькоўскага тылу.

Працаваць Ірыне давялося на прадпрыемстве, якое абслугоўвала вялікую мюнхенскую клініку.

— Мае абавязкі заключаліся ў наступным: пасля таго, як рэчы пацыентаў мылі і высушвалі, я іх прасавала, сартавала і акуратна складвала. Хоць праца і не патрабавала асаблівай кваліфікацыі, затое аплачвалася зусім някэпска. Вядома, цяжка

— Безумоўна, няхай і банальна, — упэўненасць у сабе і сваіх сілах. Калі я разумею, што магу самастойна планавать справу ад пачатку і да канца, калі сама зарабляю грошы і распараджаюся імі... Дзякуючы гэтаму мая сям'я зразумела, што мне можна давяраць сур'ёзныя рэчы. Вядома ж, я пашырыла межы ўласнага светапогляду, пакаштавала на смак навізаныя раней стэрэатыпы і зразумела, што сувязь паміж імі і сапраўднай рэчаіснасцю толькі ўмоўная.

Гісторыя другая. ГЕАЛАКАЦЫЯ — ІСПАНІЯ

Студэнтка Мінскага дзяржаўнага лінгвістычнага ўніверсітэта Кацярына ЛАЗАР свой першы крок у «замежнае лета» зрабіла два гады таму. У 2012-м яна працавала ў дзіцячым летніку ў Афінах. 2013-ы пашырыў геаграфію яе дабра-

чыннай працы: летась дзяўчына дапамагала на раскопках старажытнага замка непадалёк ад Барселоны.

— Грошай за сваю валанцёрскую працу я не атрымала, затое змагла паўдзельнічаць у неверагодным археалагічным праекце. Нас было 28 чалавек з розных краін свету: Нарвегіі, Чэхіі, Францыі, Эстоніі, Украіны, Італіі, Расіі, Іспаніі, Тайваня. На працягу двух тыдняў з 9-й па 12-ю гадзіну мы працавалі на тэрыторыі замка пад куратарствам прафесійных археолагаў. Што мы непасрэдна рабілі? Капалі. І спасцігалі веды ў

часе можа, і страшна, але пасля да ўсяго прывыкаеш. Напрыклад, я да гэтуль не магу пазбавіцца звычкі махаць рукамі. Іспанцы вельмі эмацыянальныя, падчас размовы актыўна жэстыкулююць. І гэта лёгка перадаецца навакольным.

Кацярына за два тыдні ўдала спалучыла карысны адпачынак, працу і самаадукацыю.

АФІЦЫЙНАЕ ПАСЛЯСЛОЎЕ

Як раскажалі ў **дэпартаменце па грамадзянстве і міграцыі МУС Беларусі**, летась каля 900 студэнтаў дасягнулі сваёй заповітнай мэты — папрацаваць за мяжой. Расія, Германія і ЗША асабліва прыйшлі да спадабы студэнтам: менавіта сюды на летнюю працу беларускія навуэнцы выязджаюць найбольш часта. Права накіроўваць іх па розных студэнцкіх праграмах за межы Беларусі маюць толькі пяць юрыдычных асоб, якія атрымалі спецыяльныя ліцэнзіі. Яны ж, згодна з Законом «Аб супрацьдзеянні гандлю людзьмі», павінны перадаваць у падраздзяленні па грамадзянстве і міграцыі інфармацыю аб грамадзянах, якія выехалі за мяжу на працу, навучанне ці для ўдзелу ў культурных, спартыўных мерапрыемствах. Гэта выступае гарантам таго, што ў выпадку канфлікту ці парушэння правоў студэнта яму дапамогуць вырашыць праблему. Такія выпадкі, калі замежны працадаўца не ў поўным аб'ёме выплачваў заробак, здараліся нярэдка. І амаль ўсе вырашаліся пасля ўмяшання ў сітуацыю ліцэнзіята.

Студэнтаў, якія плануюць ехаць на працу самастойна, у дэпартаменце папярэджваюць: існуе рызыка стаць ахвярай гандлю людзьмі. Такім грамадзянам рэкамендавана прытрымлівацца простых, але важных парад:

- ✓ *паведаміць пра ад'езд не толькі сваім блізкім, але і падраздзяленню па грамадзянстве і міграцыі па месцы жыхарства;*
- ✓ *у Міністэрстве замежных спраў Рэспублікі Беларусь атрымаць інфармацыю пра месцазнаходжанне дыпламатычных прадстаўніцтваў ці консульскіх устаноў РБ у той краіне, куды плануецца ад'езд;*
- ✓ *мець з сабой копіі ўсіх дакументаў, страхоўку ад няшчасных выпадкаў і хвароб, пэўную суму грошай;*
- ✓ *атрымаць працоўную візу краіны працаўладкавання, выдданую яе дыпламатычным прадстаўніцтвам ці консульскай установай. Не трэба забываць, што турыстычная віза не дае права на часовую ці пастаянную працу.*

Любоў КАСПЯРОВІЧ.

Свой выбар

Вось і лета... У студэнтаў і школьнікаў гэта любімая пара года. І, напэўна, многія ўжо сёння думаюць, чым будуць займацца падчас доўгачаканага адпачынку. Хтосьці плануе проста бавіць час з сябрамі або сям'ёй, нехта чакае экстрэму і прыгод, а некаторыя не могуць сядзець склаўшы рукі і таму шукаюць працу на лета. У мяне такіх знаёмых шмат: хтосьці ўладкуецца на трактар, іншыя будуць абслугоўваць людзей у крамах і палатках... Сваю летнюю працу Андрэй Фальковіч знайшоў у вёсцы Колбавічы Баранавіцкага раёна, дзе мы і пазнаёміліся.

З ТАКОЙ ПРАФЕСІЯЙ НЕ ЗГУБЛЮСЯ

Андрэй — жыхар Баранавічаў. У свае 19 гадоў адпрацаваў на ферме ўжо два летнія сезоны. Мне стала цікава, чаму юнак абраў менавіта такі шлях заробку, бо многія сёння думаюць, што гэта непрэстыжна або нават... смешна. Але сам Андрэй так не лічыць. У яго на гэты конт свае аргументы...

Пасля заканчэння Баранавіцкай сярэдняй школы ён вырашыў пайсці ў сельскагаспадарчы каледж, што знаходзіцца ў Ляхавічах, дзе выбраў аграрны факультэт. Да таго ж гэта недалёка ад роднага горада. Я пацікавілася ў будучага агранома, хто паўплываў на яго выбар. І, галоўнае, чаму выбрана менавіта гэтая прафесія?

— Свой выбар я зрабіў сам. Ведаю, што з такой прафесіяй я не згублюся, бо сельская гаспадарка была, ёсць і будзе. Будучая прафесія мне вельмі падабаецца, — кажа Андрэй. А бацькі аднесліся да майго рашэння добра. Маці працуе на заводзе, бацька — зваршчык. Дарэчы, у нас ёсць невялікі агарод. Я заўсёды расказваю маці, чым лепш падкормліваць ураджай, як клапаціцца пра яго і, безумоўна, як збіраць. Таму мае веды — добрая дапамога.

Усё пачалося з таго, што я вырашыў для сябе: лепш ісці працаваць, чым сядзець на шыі ў бацькоў. Так і зрабіў. Ужо з 13 гадоў дапамагаў развозіць камбікорм па вёсках. Потым, калі пасталеў, пайшоў на працу да свайго сваяка-фермера. А калі ж яшчэ працаваць, як не ўлетку? Гэта самы зручны час для моладзі. Я дапамагаў карміць і даглядаць парсюкоў, выбіраць восенню бульбу, секчы дровы...

— Андрэй, мабыць, у кожнага асноўная мэта летняй працы — заробак. Скажы, калі не сакрэт, якім ён быў у цябе? І на што ты траціў грошы?

— У дзень я зарабляў каля 110 тысяч рублёў. Я пераводзіў большую частку грошай у долары — на будучыню, калі ажанюся... А астатняе траціў на тое, што хацелася...

Андрэй раскажаў, што яго знаёмыя прасілі дапамогі з уладкаваннем на працу. Але іх палыхала яе цяжкасць. Хлопец лічыць, што падпрацоўваць на ферме не так страшна, як думаюць некаторыя...

Але ж, акрамя працы, ёсць і заняткі для душы. Напрыклад, валеібол. «А так мой асноўны «заятак» — мая дзяўчына. Бывае, калі-нікалі збіраемся з сябрамі і накіроўваемся на рыбалку ці ў лазню...» — усміхаецца Андрэй.

Гэта гісторыя — не заклік абавязкова ісці ўлетку працаваць на якое-небудзь сельгаспрадпрыемства. Але калі надумаецца, то вы ўжо ведаеце, як гэта — працаваць на ферме.

Тацяна ЛАУШ, студэнтка 1 курса факультэта гісторыі камунікацыі і турызму ГрДУ ім. Я. Купалы.